

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1923'24

ŠTEVILKA 25

IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

KOSTA VUKAŠINOVIĆ

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 1/a
Palača Ljubljanske kreditne banke

Trgovina modnih čevljev in usnjatih izdelkov:

— Listnice - Damske torbice —

Potovalni usnjati predmeti i. dr.

Samoprodaja in zaloga izdelkov tovarne „PETOVIA“, d. d.

Jadranska banka BEOGRAD

Dionička glav. ... Din 60,000.000

Rezerva Din 30,000.000

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb,

Amerikanski odio.

Naslov za brzovavke: Jadranska

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar; *Frank Sakser State Bank*, Cortland Street 82, New-York City, *Banco Yugoslavo de Chile*, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/1.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja,	20. aprila	ob 3. uri popoldne	Dom	Izven
Nedelja,	20. "	ob 8. uri zvečer	Kamela skozi uho šivanke	Izven
Ponedeljek,	21. "		Ana Karenina	Izven
Torek,	22. "		Zaprto.	
Sreda,	23. "		Cezar in Kleopatra	Red C
Četrtek,	24. "		Ašantka	Red A
Petek,	25. "	ob 3. uri pop.	Dijaška predstava Hamlet	Izven
Sobota,	26. "		Kamela skozi uho šivanke	Red E
Nedelja,	27. "		Dom	Izven
Ponedeljek,	28. "		Ana Karenina	Red D

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Nedelja,	20. aprila	Aida	Izven
Ponedeljek,	21. "	Prodana nevesta	Izven
Torek,	22. "	Zaprto.	
Sreda,	23. "	Možiček. Začetek ob 8.	Red F
Četrtek,	24. "	Manon Lescaut	Red D
Petek,	25. "	Generalna vaja. Zaprto.	
Sobota,	26. "	Gorenjski slavček.	Red B
Nedelja,	27. "	Carjeva nevesta	Izven
Ponedeljek,	28. "	Zaprto.	

Uprava si pridržuje pravico spremembe sporeda in zasedbe.

Priporoča se
stara, solidna
tvrdba

J. Maček

največja zaloga
oblek na
Aleksandrovi cesti
samo št. 12

ANA KARENINA.

Štiri dejanja dramatičnih slik. Po Tolstojevem romanu priredil
za oder Boris Putjata. Prevel J. Vidmar.

Recitira: ga MARIJA VERA.

Režiser: B. PUTJATA.

Čitalka ga Marija Vera

Ana Karenina	ga Nablocka
Karenin, njen soprog	g. Skrbinšek
Serjoža, njihov sin	g. Ruč ml.
Stiva, gospejin brat	g. Cesar
Dolly, bratova soproga	ga Wintrova
Matvej, njihov sluga	g. Medven
Njihova pestunja	gna Rakarjeva
Grof Vronski	g. Putjata
Grofica Vronska, njegova mati	ga Juvanova
Betsi kneginja Tverska	gna Mira Danilova
Kneginja Mehka	ga Vera Danilova
Žena poslanika	gna Gorjupova
Prijateljica Ane	gna Ježkova
Diplomat	g. Sancin
Lidija Ivanovna	ga Rogozova
Levin	g. Terčič
Kitty knežnja Ščerbatska	gna Slavčeva
Postajenačelnik	g. Bertok
Zdravnik	g. Kumar

Lakaj, vratar, učitelj, sobarica, podstrešek, dama, kavalir,
otroci, prikazen mužika.

Dejanje se godi v Peterburgu in v Moskvi.

Prvovrstni kroj!

Lastna izdelava!

Velika izbira moške in deške konfekcije

Jos. Rojina, Ljubljana

Izvirna slovenska noviteta.

DOM.

Drama v štirih dejanjih. Spisal Janez Jalen.

Režiser: FR. LIPAH.

Ana, vdova		ga Marija Vera
Mirko,)	} njeni otroci {	g. Peček
Tine,)		g. Gregorin
Angela,)		ga Juvanova
Tončka,)		gna Vida
Stanko,)		g. Jan
Tonej, Anin bratranec		g. Danilo
Grčarjeva Ivanka, polgruntarska hči . . .		gna Mira Danilova
Mlinarjev Lojze, bogat posestnik		g. Drenovec
Miha, krčmar, sosed		g. Skrbinšek
Rado Škrjanec, gimnazijski suplent . . .		g. Jerman
Joža,)	} senoseki {	g. Smerkolj
France,)		g. Markič
Janez,)		g. Cesar
Minica,)	} grabljevki {	gna Rakarjeva
Jerica,)		gna Gorjupova

Kraj: Trata, veliko posestvo na Gorenjskem. Čas: prvo dejanje večer pred sv. Martinom, drugo dejanje 23. decembra zvečer, tretje dejanje Velikonočni ponedeljek, četrto dejanje poletno popoldne.

FRANC SZANTNER

LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

TRGOVINA MODNIH ČREVLJEV TER
ŠPECIJALIST ZA ORTOPEDIČNO-
ANATOMIČNA OBČVALA

Cezar in Kleopatra.

Historična komedija v petih dejanjih (osmih slikah).

Spisal Bernard Shaw. Prevel O. Župančič.

Režiser: O. ŠEST.

Cezar	g. Putjata
Kleopatra	ga Nablocka
Ptolomej, nje desetletni brat	gna Gorjupova
Rufio, rimski poveljnik	g. Skrbinšek
Britannus, cesarjev tajnik	g. Peček
Pothinus, Ptolomejev varuh	g. Lipah
Theodotus, Ptolomejev vzgojitelj	g. Terčič
Achillas, vojskovodja	g. Kurent
Ftataeeta, Kleopatrina dvornica	ga Marija Vera
Apollodorus, Sicilec	g. Drenovec
Belzanor, poveljnik Kleopatrine telesne straže	g. Cesar
Bel Affris, čuvar v templju	g. Medven
Perzijec, iz Kleopatrine telesne straže	g. Plut
Lucius Septimius, tribun	g. Gregorin
Charmian, } Kleopatrini sužnji {	gna Ješkova
Iras, }	gna Juvanova
Harfinistka	gna Slavčeva
Star godbenik	g. Smerkolj
Prvi uradnik	g. Kumar
Drugi uradnik	g. Markič
Ranjeni vojak	g. Kumar
Major Domus	g. Medven
Centurio	g. Sancin
Nubijec	g. Jerman

Stražniki, Rimljani, sužnji, Ptolomejevo spremstvo.

Godi se v Egiptu 48. in 47. leta pred Kristom.

Po tretji, peti, sedmi sliki daljše pavze.

Godbo zložil kapelnik Balatka.

1. slika. Dvorišče pred Kleopatrino palačo. 2. slika. Puščava s sfingo.
 3. slika. Dvorana v Kleopatrini palači. 4. slika. Dvorana v Aleksandriji.
 5. slika. Na pomolu. 6. slika. Budoar Kleopatre. 7. slika. Na strehi palače.
 8. slika. Esplanada pred palačo.

AŠANTKA

Poljsko spisal W. Perzyński. Poslovenil dr. V. Mole.

Režiser: B. PUTJATA.

Edmund Łoński	g. Peček
Bratkovski, njegov stric	g. Danilo
Kręcki, prijatelj Łońskega	g. Terčič
Romorski, slikar	g. Medven
Lutoborski, posestnik	g. Cesar
Ravnatelj	g. Plut
Franek, natakár	g. Putjata
Jan, sluga Łońskega	g. Jerman
Vladka	ga Šetinska
Viola, njena prijateljica	gna Juvanova
Mamka	gna Rakarjeva

Prvo in tretje dejanje v Varšavi, drugo v Florenci.

Čas: sedanjost.

Specialna trgovina žamskega in moškega sukna
Zaloga belega blaga

Josip Bedrač Aleksandrova c. 12

Dobrovoljačka banka, d. d. v Zagrebu
podružnica **LJUBLJANA**

Telef. inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Kamela skozi uho šivanke.

Veseloigra v treh dejanjih. Češko spisal F. Langer, prevel O. Š.

Režiser: ZV. ROGOZ.

Peštova	ga Juvanova
Pešta	g. Šest
Zuzka	ga Rogozova
Joe Vilim, veletrgovec	g. Skrbinšek
Alan Vilim, njegov sin	g. Rogoz
Bezchyba, bančni ravnatelj	g. Lipah
Andrejs, svetnik	g. Gregorin
Dama	ga Wintrova
Gospodična	gna Ješkova
Sluga	g. Sancin
Fantič	g. Tavčar

Razdobji med dejanji trajata po tri mesece. Čas: sedanjost.

Salon za dame in gospode
EMIL NAVINŠEK
 šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani
 Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

V. BEŠTER ATELJE „**HELIOS**“
Oglejte si slike, Aleksandrova cesta 5

GRIČAR & MEJAČ ZALOGA OBLEK
 ZA DAME,
 GOSPODE IN OTROKE
 LJUBLJANA, ŠEJENBURGOVA ULICA 3 VOGAL
 KNAFLJEVE ULICE

AIDA.

Opera v štirih dejanjih. Spisal Antonio Ghislanzoni.
Vglasbil G. Verdi.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Kralj egiptovski	g. Pugelj – Zupan
Amneris, njega hči	ga Borova – Rewiczewa – gna Šligojeva
Aida, sužnja etiopska	ga Lewandovska – gna Zikova
Radames, vodja egiptovske voj- ske	g. Sowilski – Šimenc
Ramfis, veliki svečenik	g. Betetto – Zathey
Amonasro, etiopski kralj in oče Aide	g. Cvejić
Sel	g. Banovec – Mohorič
Svečenica	gna Smolenska
Svečeniki, svečenice, ministri, vodje, vojaki, sužnji in ujetniki etiopski, narod egiptovski.	

Dejanje se godi v Memfidi in Tebah za vladanje Faraona.

Nove dekoracije naslikal g. Skružny. Novo garderobo izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom ge Waldsteinove.

Plese naštudiral baletni mojster g. A. Trobiš.

Vsebina:

1. dejanje: Dvorana v kraljevi palači. Ramfis in Radames govorita o vojni; Radames upa, da postane vodja egiptovske vojske. Samo v tem slučaju lahko popelje ljubljeno Aido v domovino. V Radamesa je zaljubljena tudi Amneris. Kralj ga imenuje glavnim poveljnikom in Amneris mu izroči zastavo.

Sprememba: V templju. Veliki svečenik izroči Radamesu sveti meč in prosi boga za zmago.

2. dejanje: Amneris se v svojem stanovanju pripravlja za sprejem zmagovalne vojske. Ker pa sluti, da ga tudi Aida ljubi, ji zapove, da mora pozabiti nanj in da se mora zmagovalne svečanosti udeležiti kot sužnja.

Sprememba: Radames se vrača kot zmagovalec. Med ujetniki je pripeljal seboj tudi kralja Amonasra, očeta Aidinega. Kralj sicer na prošnjo Radamesovo sužnje osvobodi, le Aide in njenega očeta ne. Radames naj poroči kraljevo hčerko Amneris.

3. dejanje: Na obali Nila. Amneris moli na predvečer poroke v Izinem templju. Radames je hotel z ljubljeno Aido zbežati iz Egipta, toda njegov načrt se izjalovi in veliki svečenik ga zapove zapreti.

4. dejanje: Kraljeva dvorana. Amneris še vedno ljubi Radamesa in ga skuša osvoboditi. On je ne ljubi, pusti rajši se živega pokopati. Obupana Amneris preklinja sodnike.

Sprememba: V svetišču Vulkanovem umreta v objemu Radames in Aida.

PLESNI VEČER

baletnega zhora Narodnega gledališča v Ljubljani.

A Divertissement.

- 1.) Grieg: Svatbena koračnica, uvod.
- 2.) Chopin: Poloneza, gni Vavpotič in Japelj.
- 3.) Jaki: Srčno veselje, polka, baletni mojster g. Trobiš in mali plesalki Jezeršek in Habič.
- 4.) Metra: Rožni valček, 8 dam baletnega zhora.
- 5.) Rubinstein: Indijski ples, gna Vavpotič.
- 6.) Kreisler: Veselje ljubezni, gna Svobodova.
- 7.) Strauss: Ob lepi, sinji Donavi, gna Vavpotič in g. Trobiš.
- 8.) Lortzing: Holandski ples, gni Japelj in Mohar.
- 9.) Grossman: Ogrski ples, gna Svobodova in g. Trobiš.

B MOŽIČEK.

Izvirna pantomima, zložil dr. J. Ipavec, po klavirskem izvlečku skladateljevem instrumental Viktor Parma.

Pierot g. Trobiš Kolombina, njuna hčerka, gna Svobodova
 Piereta gna Abramova Harlekin gna Vavpotič
 Kolombinine prijateljice.

Kapelnik g. Neffat. — Vse plesne in pantomimo je nastudiral g. baletni mojster Trobiš. — Kostume po osnutkih akad. slikarja Vavpotiča napravila gledališka krojačnica. — Posnemanje plesov prepovedano.

Kolombina je raztresena, od časa do časa postoji in premišlja. Stopi k ognjišču, da bi kuhala, namesto tega pa dela nezmyselnosti. Piereta jo zaradi tega razburjeno pokara. Ko se pomiri, ji pove par dobrih nasvetov, vzame košarico in odide.

Kolombina se približa možičku, visečem na steni, stopi spet par korakov nazaj in mu pošilja z roko poljubčke. Nato se vrne k ognjišču kuhat. Uganja pa vnovič otročarije, zmeša moko s soljo in postaja nejevoljna. Končno jo popade taka jeza, da se razjoča. Jezna gre k možičku, pocuka za vrstico in se prične potolažena jokati.

Na oknu se pojavi z mandolino v roki Harlekin in skoči v kuhinjo. Kolombina je vsa veselo presenečena. Stojita vsak v drugem kotu in Harlekin igra na mandolino. Kolombina očarana posluša, Harlekin se je bliža, a ona se umika. Končno ji razodene svojo ljubezen.

Zunaj zazvoni. Harlekin se preplaši in uide skozi okno. Kolombina odpre vrata Pierotu, ki vstopi. Sede v naslonjač, k njegovim nogam pa Kolombina.

Pierot odpre knjigo in čita Kolombini, ki pa se ozira na Harlekina, stoječega ob oknu. Pierot zadržuje. Kolombina tiho vstane in povabi Harlekina, naj vstopi. Med vrati se poljubljata.

Prileti komarček, zbudi Pierota, ki začuden gleda, kaj se godi. Vrže se na Harlekina. Ta plane skozi okno. Piereta vstopi. Zavlada napeto razpoloženje. Pierot kara Piereto in grozi Kolombini, ki zajoka in se zgrudi. Piereta vije roke, ko vidi, kako je na ognjišču.

Kolombinine prijateljice pripešejo in ji prinesejo rož. Pierot sedi za mizo in si podpira glavo. Piereta stoji ob ognjišču, Kolombina pa joka na tleh. Deklice obkrožijo Piereto in sprašujejo, kaj se je zgodilo. Nekatere peljejo Kolombino k možičku na steni, ta ga cuka in jim jokaje vse prizna. Nato dekleta odidejo. Tiste, ki so še ostale, se laskajo Pierotu in ga končno spravijo h Kolombini, ki ga prosi odpuščanja. Ginjeni Pierot ji vse odpusti. Zunaj se oglasi Harlekin z mandolino, vrata se odpro in Harlekin vstopi v družbi deklic. Ko zagleda Kolombino, skoči proti njej in ona proti njemu.

Manon Lescaut.

Lirična drama v štirih dejanjih, poslovenil dr. Ivo Šorli.
Vglasbil g. Puccini.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Manon Lescaut	gna Zikova
Lescaut, njen brat in sergent kr. garde	g. Cvejič
Chevalier des Grioux, dijak	g. Šimenc
Geronte de Ravoire, generalni blagajnik	g. Zupan
Edmond, dijak	g. Banovec
Krčmar	g. Finko
Glasbenik	gna Saxova
Plesni učitelj	g. Šubelj
Čuvaj svetilnika	g. Mohorič
Poveljnik ladje	g. Bogojevič
Poveljnik straže	g. Perko

Dekleta, meščani, kmetice, študentje, kmetje, muziki, stari gospodje in abeji. Kurtizane, vojaki in mornarji.

Druga polovica XVIII. veka.

Nove kostume je izdelala gledališka krojačnica, dekoracije gledališka slikarna.

Konfekcija	„ELITE“ : d. z. : Ljubljana	Lastna izdelava
	Prešernova ulica št. 9	
največja konfekcijska trgovina — Mojstrsko krojena damska in moška oblačila		
EN GROS		EN DETAIL

KIRURGIJA-ORTOPEDIJA		
bandaže, obvezila in pasovi za dame, razni zdravstveni izpiralni Brušenje aparati, varnostni gumi-izdelki Nikljanje		
BESEDNIK IN DRUG, LJUBLJANA, Prešernova ulica 5		
Telefon št. 439		Telefon št. 439

Carjeva nevesta.

Opera v štirih dejanjih, uglasbil N. Rimsky-Korsakov.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Vasilij Stepanovič Sobakin, novogrodski trgovec	g. Betetto
Marfa, njegova hči	gna Rozumova
Grigorij Grigorjevič Gerjazny	g. Popov
Grigorij Lukjanovič Maljuta-Skuratov	g. Pugelj
Bojar Ivan Sergejevič Lykov	g. Burja
Ljubaša	ga Rewiczewa
Jelisej Bemelij, carjev zdravnik	g. Banovec
Donna Ivanovna Sadurova, trgovčeva žena	ga Kattnerjeva
Dunja, njena hči, Marfina prijateljica	gna Saksova
Petrovna, gospodinja pri Sobakinih	gna Ropasova
Carjev kurjač	g. Perko
Sobarica	gna Jeromova
Mlad fant	* * *
Dva odlična jezdeca	* * *

Opričniki, pevci, pevke, bojarji in bojarke, godci, sobarice, slugi in narod.

Dejanje se vrši v Aleksandrovskej Slobodi (vaško predmestje Moskve) v jeseni l. 1572.

Nudim najfineje bonbone, med
in vsak dan sveže pecivo
HERMA TREO, Šelenburgova ul. št. 1.

IG. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, dr. z o. z., LJUBLJANA.

Pravkar izšlo: Edmond Rostand: *Cyrano de Bergerac*. Herojska komedija v petih dejanjih. Poslovenil Oton Župančič. Cena 65 Din.

Francoska književnost zadnjih 50 let morda ne premore dela, ki bi bilo v svoji dovtnosti, vznepenosti in sijaju besede tako tipično francosko, kakor je Rostandov „Cyrano“. Z duhom poet, z vnanjostjo nosata grdoba; srce polno ljubezni, usta prekipevaljoča od posmeha nad seboj; lev, ki bi si mogel priboriti svet in se ne upa dvigniti oči od žene, ki jo ljubi – evo vam junaka te čudovite komedije! „Cyrano de Bergerac“ je uvrščen v letošnji repertoar ljubljanskega Narodnega gledališča.

Carjeva nevesta.

Dejanje se godi v jeseni leta 1572. na Aleksandrovi pristavi blizu Moskve, priljubljenem bivališču carja Ivana Groznega, in sicer v drugi polovici njegovega carjevanja. V operi nastopajo opričniki, ljudje, izbrani iz starih ruskih bojarov in njih sinov, ki so pred posvečenjem v opričnika na slepo vdanost carju položili svečano prisego, da se odrečejo pod smrtno kaznijo vsem drugim dolžnostim v življenju — in če bi bilo treba, pozabiti celo očeta, mater, ženo, otroke, sorodnike in prijatelje; v slučaju pa, da bi le-ti kovali naklepe proti njemu ter grdo ali nespoštljivo govorili o carju, naznaniti jih njegovi upravi. Smatralo se je za posebno čast, če je smel opričnik sam kaznovati svojece za izdajstvo nad carjem. Naravno, da je car na tihem soglašal z vsem divjaštvom, ki so ga opričniki počenjali nad mirnimi trgovci in kmeti. Prirejali so skoro vsak dan zabave in pijančevanja, pogosto je bil celo car sam pri njih. Ta skupina ljudi je tako terorizirala Moskvo in okolice, da je že sam pojav opričnika povzročil paniko med ljudstvom, ki se je mahoma razbežalo na vse strani. Po divjaštvu in krvoločnosti se je najbolj odlikoval bojar Maljuta Skuratov. Zgodovina ga imenuje za te njegove «vrline» posebnega ljubljena carja Ivana Groznega. V operi nastopa Maljuta Skuratov kot epizodna figura in zaupnik carskega ukaza. Kot zanimiva posebnost bodi povedano, da ga je car počastil s službo cerkvenega zvonarja. Poleg vse državotvorne sile svojega uma in skrajnega despotizma napram podložnim in ljudem sploh, je bil car Ivan Grozni do svetohlinstva religiozen. Večkrat je po prepiti noči z opričniki šel takoj k jutranji službi božji in začel s težkimi obredi pokore. V rodbinskem življenju je bil car zelo nesrečen, oženjen je bil večkrat, celo proti cerkvenim pravilom, ki so dovoljevala pravoslavnim ženitev le trikrat v življenju, on pa se je oženil osemkrat; nekatere žene so mu pomrle, od drugih se je ločil. Po tedanjem običaju si car ali njegov naslednik, kadar se je ženil, ni izbiral žene iz kronanih družin drugih držav, ampak iz čisto religioznih vidikov, med starimi ruskimi bojari. Izbrali so vedno najlepša in najbolj zdrava dekleta. V danem slučaju pa si je hotel car Ivan poiskati ženo iz širših krogov naroda; zato so pozvali na Aleksandrovo pristavo hčere kmetov in trgovcev. Okrog te stare navade so se pletle rodbinske spletke bojarov, ki so na ta način hoteli priti v sorodstvo s carjem in s tem do časti in vpliva v državi. Tedanja ruska zgodovina je polna intrig in osebnega vpliva na potek raznih državnih zadev.

I. dejanje. (Pir.)

Oder predstavlja veliko sobo v hiši Grigorija Grjaznega, deljena z obokom nad odrom za goslarje in pevce. V ozadju nizka vhodna vrata, poleg njih mizica s čašami in vrči. Na desni strani okna, njim nasproti dolga miza, pokrita s prtom; na njej sveče v visokih srebrnih svečnikih. V ospredju pri oknu podstavek z ikonami in svetiljko. Na levi pred oknom tudi dolga miza, enako pripravljena za goste, okrog nje klopi in stolice. Oder je zakrit z zagrinjalom, za katerim so postavljene klopi za pevce in goslarje. Na oboku je obešena medvedja koža, samostrel, lovski noži in drugo lovsko orožje, peč, v kotu poleg

MANUFAKTURA,
GALANTERIJA,
USNJE, najboljše
kakovosti

„**DANICA**“
MAJZELJ & RAJŠELJ
Ljubljana, Turjaški trg 1.

CENE NAJNIŽJE,
POSTREŽBA
TOČNA
IN SOLIDNA.

nje klopi, pokrite kakor vse z rdečim blagom, od vrat sem so položene preproge. Pri vratih visi meniška halja, kakršno oblačijo vsi opričniki in tudi car pri službi božji. — Večer. Grjaznoj stoji zamišljen s povešeno glavo pri oknu in poje recitativ in arijo o Marfi Sobakini. Spoznal jo je nedavno, se zaljubil vanjo kot še nikdar poprej, vedno in vedno misli nanjo; pozabil je na svoje mladeniške samske zabave in nobena stvar ga ne more več razvedriti. Poslal je že svate k Sobakinu, a ta ga je rezko zavrnil, ker je obljubil svojo hčer bojaru Ivanu Lykovu. V silni ljubosumnosti je priredil nocojšnjo zabavo z opričniki, povabil Ivana Lykova in carjevega zdravnika Bomelija, od katerega upa dobiti skrivnostno zelišče, ki naj bi mu pomagalo do uspeha v ljubezni. Proti koncu arije začnejo prihajati njegovi prijatelji opričniki, katere prijazno pozdravi; a glej, prišel je nepričakovano tudi Maljuta Skuratov, kakor pravi sam, da se napije medicine. Grjaznoj ga spoštljivo pozdravi, mu sname kožuh s pleč in ga pelje za mizo. Nato gre sprejemati druge goste, Ivana Lykova in Bomelija, katerim ponudi čašo medu, nakar povabi vse, naj sedejo za mizo. Po strogem činovnem redu, starosti in časti zavzamejo mesta okoli mize, na desno Maljuta Skuratov, stari bojari, carjev zdravnik Bomelij in Ivan Lykov, kot nov ljubljeneц carja, gospodar pa streže gostom z raznimi jedili, ki jih donajajo sluge. — Maljuta Skuratov zaprosi Ivana Lykova, naj pripoveduje kaj o svojem potovanju po tujih deželah. Lykov pripoveduje v ariji navdušeno o šegah in navadah, o mestih in o vsem, kar je videl pri Nemcih; vsi ga poslušajo z zanimanjem — svojo povest zaključí z željo carja, da bi se Rusi naučili od Nemcev vsega dobrega. Gospodar Grjaznoj pritrjuje z medklici in nazdravi carju, čemur se pridružijo tudi vsi navzoči. Nato prosi že precej veseli Skuratov gospodarja, naj pozove guslarje in pevce, a opričniki zahtevajo pevk in plesalk. Previdni gospodar jih je že poprej naročil in ko sluge odgrnejo zaveso, sedé goslarji strumno s svojimi gosli pripravljeni. Tu so tudi pevke, h katerim se Grjaznoj obrne s prošnjo, naj zapojó njegovo najljubšo pesem o veličini belega pravoslavnega carja. Krasna narodna carska himna, vsi opričniki in gosti vstanejo in svečano pojo «Slavo». Končno zakliče že ves ginjen Maljuta Skuratov: «Kdo bi se staral ob takem carju kot je naš? Mi se lahko samo še pomladimo!» Ko ga še ni bilo na svetu, je prerokoval sveti stari Domentjan veliki kneginji, njegovi materi, da bo rodila velikega Tita, slavnega človeka iz mitologije. Priliznjeno pritrjujejo opričniki njegovim besedam, češ, ni mu dal car zastony kožuha s svojih pleč, a Maljuta jim odvrne, da tudi njim ni car zastony obesil na sedla metlá, s katerimi je treba pomesti smeti iz pravoslavne Rusije. In zopet znova izpraznijo čaše opričniki na zdravje očetu in vladarju, zahvaljujejo se gospodarju za hleb in sol, a on se zopet njim zahvaljuje za prijaznost napram njemu. Maljuta zopet pozove pevce, naj zapoje pesem za ples. Sledi petje in ples. Opričniki prepevajo in razuzdano objemajo plesalke. Maljuta se med tem spomni svoje Ljubaše in vpraša Grjaznega, kam jo je zaprl, da je ne pokaže gostom. Grigorij naroči hlapcem, naj stara služabnica Ignatjevna pozove Ljubašo h gostom. Tedaj vpraša ženskar Nemeц Bomelij Maljuto, kdo je ta Ljubaša; ta mu razloži, da je to ljubovnica Grjaznega, silno lepo dekle, katero je on pomagal ugrabiti njenim staršem iz provincijalnega mesta

Zajutrkovalnica Zajutrkovalnica
T. Mencinger

LJUBJANA, Sv. Petra cesta št. 43.

PRISTNA VINA!

NIZKE CENE!

Kašira; ko so se prebivalci pogнали za njim v pogon, da bi mu jo izrgali iz rok, tedaj — se pobaha Maljuta Bomeliju — je on pošteno okrstil zasledovalce z gorjačo po glavah, zato tudi smatra Ljubašo za svojo. Praznično pripravljena in z globokim poklonom vstopi Ljubaša h gostom; Maljuta jo prijazno vpraša, ni li morebiti spala; ona mu odgovori, da jo je nekoliko bolela glava. Maljuta, pijan, jo vsiljivo prosi, naj zapoje in bol bo prešla sama od sebe. Ko Ljubaša vpraša, kaj naj zapoje, ji on odgovori, naj zapoje tako pesem, da bo ganila srce; a nato se obrne do gostov, naj pazljivo poslušajo. In ona zapoje staro dekliško pesem o tem, kako je mati prisilila hčer, da se omoži s starcem, kako se je hči zastrupila in tako izpremenila pokrovo v pogreb. Po pesmi se spomni ganjeni Maljuta na svojo dolžnost. Car se bo kmalu prebudil in on mora kot cerkveni zvonar zvoniti k jutranji službi božji, opozarja goste, naj pazijo, da jih car ne zaloti. V zboru nato sklenejo vsi, da končajo pir, gospodar jih pozove, naj izpijejo za slovo še čašo vina; gosti pijejo, in ko se zahvalijo gostitelju, odidejo. Tudi Bomelija se napravlja, da bi šel, a Grjaznoj porabi priliko in ga prosi, naj ostane, da se z njim pogovori o važni zadevi — kar ne uide pazljivi Ljubaši, ki se začne za to zanimati. Skrila se je za medvedovo kožo, visečo na stebri, in sklenila prisluškovati pogovoru. Grjaznoj spremi goste in ko je odpustil sluge, ostaneta z Bomelijem sama. Pripoveduje mu, da ima prijatelja, ki mu je vnelo srce lepo dekle in nima li on kakega takega zelišča, s katerim bi lahko pomagal prijatelju, da priklene deklico nase. V veliko radost Grjaznega Bomelija pritrди, da ima tako sredstvo, treba je le, da fant sam nasuje ljubavnega praška dekletu v pijačo. Vse to sliši Ljubaša in takoj razume, zakaj je Grjaznoj postal hladen napram njej. V naslednjem tercetu izraža vsak svoja čuvstva in Bomelija, v upanju na dobro plačilo od gospodarja, odide. Grjaznoj ga spremi ven, ko se pa vrne, zapazi Ljubašo; jezno jo vpraša, kaj dela tukaj, ona mu odgovori, da ga je hotela vprašati, če bo šel k jutranji službi božji. Osorno ji odvrne «grem» in sede zamišljen za mizo. Ljubaša se mu približa in skuša izvedeti, zakaj se je tako izpremenil napram njej, zakaj se huduje nanjo, ko ga vendar ljubi strastno, z vso silo svoje prve dekliške ljubezni; pozabila je očeta in mater ter se mu predala vsa. Na vse te očitke ji on lakonično odgovori: «Pojdi spat, Ljubaša!» — V duetu ga Ljubaša nadalje prosi ljubezni, a Grigorij sanja ta čas na glas o Marfi, o svojem slučajnem srečanju z njo in o ljubezni do nje, ki ga je prevzela vsega. Končno ga Ljubaša svari, naj ne pogubi njene duše s tem, da jo zapusti; tedaj se začuje za odrom zvonjenje k jutranji službi božji. — Grigorij, vesel, da je konec mučnega pogovora, se hitro odene v meniško haljo in odide, ne da bi se zmenil za Ljubašo. Le-ta pa kot razjarjena tigra prisega, da poišče svojo protivnico čarovnico in da si zopet pričara svojega dragega.

II. dejanje.

Oder predstavlja ulico na Aleksandrovi pristavi. Spredaj na levo hiša Sobakina z dvemi, tremi okni na ulico in vrati. Poleg vrat pod oknom lesena klop. Na levo hiša Bomelija. Za njo v ozadju ograja in vrata v samostan. Nasproti samostanu v ozadju na levo hiša kneza

Prvi, najstarejši specialni strokovno-tehnični atelje za črko-slikarstvo se najtopleje priporoča za stikanje napisov na steklo, kovine, les, zid itd.

PRISTOU & BRICELJ

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 1

Telefon 908

Gvozdjeva-Rostovskega z visoko verando na cesto. Jesenska pokrajina, na drevju prevladujejo rdeči in rumeni toni. Večeri se. Ljudje prihajajo iz samostana, drugi gredo z vedri po vodo k vodnjaku. Zbirajo se v skupine in modrujejo o toplem vremenu nenavadno poznega «babjega leta», kakor naziva preprosti narod čas v septembru do prihoda jeseni. Konec vsej tej idili napravijo opričniki, ki prihajajo v skupinah iz ozadja in gredo proti hiši Gvozdjeva-Rostovskega na posvetovanje o bogve kaki pustolovščini. Izza samostanskih vrat nastopi stara vratarica Sobakinih, Petrovna, a za njo Marfa z Dunjašo. Petrovna dovoli deklicama, da ostaneta na ulici, da posedita nekoliko pred durmi in počakata očeta Sobakina, sama pa odide v hišo. Ko sta deklici sami, se razgovarjata in Marfa vpraša Dunjo, ni li mogoče videla Vanjo (Lykova), a ta ji začudeno odgovori, da je že dva dni dni pri njih v gosteh. V zadregi reče Marfa razmišljeno, da ga včeraj ni bilo, na kar Dunjaša pripomni, da se zaljubljeno nevesto takoj lahko spozna, ker misli in govori vedno le o svojem dragem. Obe se smejita in Marfa šaljivo prerokuje Dunjaši, da pride čas, ko bo tudi ona ljubila. Dalje pripoveduje v ariji prijateljici o svojih detinskih letih v Novgorodu, kjer so bili njeni sosedje bojari Lykovi, ki so imeli velik senčnat vrt. Tam se je kot otrok igrala in lovila z Vanjo in so že tedaj določili starši, da se vzameta. Ko sta odrasla oba, je car poslal Vanjo v tujino, da se tam izučí, sedaj pa se po srečni vrnitvi poročita. — Tedaj se pojavi v ozadju v mraku, tajinstvena postava v spremstvu telesne straže in dežurnega bojara — car Ivan Grozni. Zapazil je deklici, ki ju pozorno motri, pomigne bojaru in ga vpraša, kdo sta. Nato počasi odide za hišo Gvozdjeva-Rostovskega. Deklici, prestrašeni zaradi nenadnega in tajinstvenega prihoda neznanca, se nič dobrega sluteč stiskata druga k drugi. Kmalu nato pride izza samostanske ograje Sobakin z Lykovim, ki že od daleč opazi deklici. Nato veselo medsebojno pozdravljanje. Marfa rahlo očita ženinu, da pozablja nevesto, da ga včeraj niti na spregled ni bilo, nato pojo v kvartetu o bližajoči se svatbi, kjer se poudarja, naj mladi par do tedaj potrpežljivo čaka. Potem vpraša oče deklici, je li pripravljeno vse za na mizo, in prosi dragega gosta, naj vstopi. Vsi odidejo v hišo, nastane noč; v Sobakinovi hiši se prižgejo luči in nato polagoma tudi v drugih. Orkester igra intermezzo, med katerim se prikraje iz ozadja Ljubaša, ogrnjena v ogrinjalo, k hiši Sobakina, rekoč: «Zdaj jo pa imam, tu torej je gnezdo ptičice!» Gleda skozi zaprto, a razsvetljeno okno, očividno zapazi Dunjašo in meneč, da je Marfa, se umiri; kar so ji pravili o lepoti Marfe, ni tako hudo, kakor vidi, čeprav ni ravno grda, se bo Grigorij take krasotice kmalu naveličal. Že hoče oditi, a se odloči, da pogleda še enkrat, tedaj zavpije v neznosni boli; zagledala je drugo, pravo krasotico. Ljubosumnost in zloba ji vstajata v duši, jezna sklene, da mora takoj dobiti ono skrivnostno zelišče od Bomelija. Hitro steče k njegovi hiši in potrk. na okno. Bomelij se ji od znotraj odzove, odpre okno in ko spozna Ljubašo, odpre vrata in prihti k njej. Povabi jo v hišo, kar pa ona odkloni; prosi ga, naj ji proda sredstvo, da bi z njim zastrupila človeka polagoma, najprej naj mu spodkoplje zdravje, a nato naj ga usmrti. Sladostrastnik Bomelij pristane na to, a ne za denar, ampak za poljub krasotice. Ljubaša z grozodskoči od njega in hoče oditi. Bomelij jo zadržuje. Ko pa se mu ona s silo

J. Wanek

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 19

priporoča najmodernejše obdelane kožuho-vine, kakor tudi barvanje lisičjih in drugih kož; športne čepice in moške klobuke. Sprejema vsakovrstno kožuho vino čez poletje v shrambo in v popravilo.

iztrga, ji zagrozi, da pove vse bojaru Grjaznemu, česar pa se je ona bala. Ko si je opomogla od strahu, prosi znova Bomelija in mu obljubi, da mu dá za plačilo vse svoje dragocenosti, do poslednje krpice, a on ostane pri svojem: «Ljubi me, Ljubaša, ljubi me, krasotica, ne boj se —» in jo hoče strastno objeti. Tedaj se začujeta iz Sobakinove hiše veselo petje in smeh, kar ji vzame zadnjo trohico razuma, da začne popuščati napram Bomeliju. Jokaje od sramu ga prosi, naj gre pripraviti lek, ter pristaja na njegovo ljubezen. Bomelij hitro izgine v hišo, a Ljubaša ostane sama v svoji razdvojenosti. Kmalu se začuje iz Sobakinove hiše Marfo, Sobakina in Lykova, ki se poslavlja, vsi pridejo ven in Lykov se brzo zgubi za samostan, Sobakin in Marfa pa odideta nazaj v hišo. Ljubaša je ves čas skrita prisluškovala in čula, ko je Lykov povabil Sobakina z Grigorijem Grjaznim za drugi dan k sebi. Komaj že čaka Ljubaša, da končnoveljavno uredi stvar z Nemcem, ki ravno prihaja z zaželjenim zeliščem. Izrazi bojazen, da bi je ne ukanil, a tudi on se boji njene prevare. «Vleci me, Nemeč, v svoj brlog!» Iz hiše kneza Gvozdejeva-Rostovskega se razlega pijano petje opričnikov, hišna vrata se odpro in glasna, pijana drhal opričnikov, spremljana od slug z bakljami, pridrvi na oder in izgine za samostanom.

III. dejanje.

Soba v Sobakinovi hiši. Na desno tri rdeča okna; na levo v kotu peč; poleg nje proti ospredju vežna vrata. V zadnji steni vrata; na desni strani miza s klopjo, prav pri vratih podstavek. Pod okni široka klop. Sobakin, Lykov in Grjaznoj sede pri mizi in se pogovarjajo o carjevih nevestah, ki so jih privedli na pristavo okoli dva tisoč. Med njimi sta bili tudi Marfa in Dunjaša, kar je vznemirjalo Lykova in Grjaznega. Bala sta se, da bi ne bila baš Marfa izbrana za carja; danes se vrši zadnji ogled dvanajstih deklet, ki so ostala od dveh tisoč. Sobakin tolaži Ivana Lykova največ s tem, da se carjev ogled kmalu konča in potem se Marta lahko poroči z njim. Grjaznoj pa ta čas sanja in stavi upe v prašek, ki ga dobi od Bomelija, in Marfa bo njegova. Sobakin se odstrani, da naroči za goste medu, dokler se ne vrnejo Marfa, Dunjaša in Donna Saburova. Ko sta ostala sama, prosi Lykov Grjaznega za svet, kaj bi napravil on na njegovem mestu, če bi ljubil svojo nevesto tako kakor on, na kar mu Grjaznoj odgovori, češ, vse je v božjih rokah, ne da bi položil roke nase, saj je bil sam zaljubljen v Marfo, pa ga je zavrnila, kaj bi storil in takem slučaju! Mar je malo deklet, če ne ta, pa druga! Lykov je potr, moré ga težke slutnje, ki jih razodeva v ariji. Nato mu svetuje Grjaznoj, da ga nekoliko pomiri, naj se kar danes zaroči, in se mu obenem ponudi za starešino (star svatovski običaj, če je bil ženin mladoleten), čigar dolžnost je bila, da je ženina o vsem poučil in ga v gotovih slučajih nadomestil. Sobakin se vrne s čašami in vrčem medu in postreže gostoma. Tedaj se zaloputnejo od zunaj vrata in Sobakin zapazi, da sta se Marfa in Dunjaša že vrnili; tudi Donna Saburova prisopiha v sobo, vsa žareča od veselja začne pripovedovati o ogledih, da je celo car sam govoril z njeno hčerjo Dunjašo, kako se je spočetka nekoliko boječe, potem pa vedno bolj smelo in veselo razgovarjala z njim in kako je med tem željno ogledoval Marfo. Vsi pazljivo poslušajo, končno se Sobakin pošali, češ, med

Priporočamo vsem rodbinam

KOLINSKO CIKORIJO

izvrsten pridatek za kavo

tem, ko ona tu klepeta, so prišli k njej na dom bojarji s carjevim povabilom, nakar tudi ona šaljivo odgovori, da bi bili tega veseli vsi, celo on, Sobakin. Potem odide k deklicama, da jima pomaga preobleči se, a tudi Sobakin gre, da se pripravi za slavlje. Grjaznoj izkoristi lepo priliko in nasuje ljubavnega praška v nevestino čašo z medom, stopi k oknu in komaj opravi svoj nelepi posel, že pride Sobakin s svečami, domačini in gosti ter pripelje s seboj Marfo. Grjaznoj jih kot starešina razvrsti pred ikonami in začne zaročni obred s tem, da ponudi vina in meda zaročencema, rekoč: «Velika čaša ženinu, a manjša nevesti.» Ženin izpije do dna, Marfa pa samo pokusi in postavi čašo nazaj na podstavek, a Grjaznoj zahteva po stari navadi, da izpije tudi ona do dna, ker je to v njegovem lastnem interesu. Slede običajne čestitke in voščila navzočih, očeta, gostov in drugih domačih, nakar predlaga vesela Donna Saburova kot dobra znanka in soseda, naj zapoje zaročencema zdravico; začne najprej sama, nato zapoje tudi vsi ostali in zaplešejo. Ko sta veselje in rajanje priklopela do vrhunca, pribeži Petrovna z novico, da so prišli bojarji s carskim povabilom. Sobakin ne more verjeti tega, a že vstopi dostojanstveno Maljuta Skuratov v spremstvu treh bojarov ter svečano objavi Sobakinu, da ga je car povišal v bojarjski stan in da je na povelje božje in po molitvi staršev oženjen z njegovo hčerjo Marfo. Nato poda klečečemu Sobakinu carski ukaz, Marfa omedli v roke ženina Ivana Lykova. Nastane splošna zmeda.

IV. dejanje.

Predsoba v carskem dvoru. V ozadju nasproti gledalcu vrata v caričino spalnico. Na levo v ospredju vrata v vežo. Okna s pozlačenim omrežjem. Soba je prevlečena z rdečim blagom; klopi imajo izrezljana naslonjala. Od stropa visi na pozlačeni verižici svetiljka iz kristalnega stekla. Sobakin žalosten in potrzan zaradi hčerkinine boleznj toži o svoji usodi kljub namišljeni sreči sedaj, ko so on in otroci postali bojarji. Donna Saburova, ki prihaja od carice, ga tolaži, češ, da si carica, hči njegova, kmalu opomore, a on ji ne verjame, ampak sumi, da so zlobni ljudje iz zavisti zavdali njegovi hčeri. Tedaj javi vratarica, da se je carica prebudila, istočasno pa naznani carski oklicevalec prihod bojara s carjevim poročilom k carici. Vstopi Grigorij Grjaznoj, službeno pozdravi bojara Sobakina, želel bi videti carico in ji povedati, da je zločinec carju priznal, kako je hotel zastrupiti njegovo nevesto, in da jo bo carjev zdravnik zopet ozdravil. Sobakin skuša izvedeti o njega, kdo je ta lopov, a Grjaznoj se previdno izgovarja. Ko Sobakin odide, ostane Grjaznoj sam, tolaži se in predaja sladkim nadam, da carica joka in hrepeni po njem, do česar mu je pomagal skrivnostni prašek. Tedaj naglo vstopi iz svoje spalnice carica z razpuščenimi lasmi, obleka ji je v neredu, za njo pa služkinja Donna Saburova, ki jo skušata pomiriti, a iztrga se jima iz rok in sede, da sliši bojarjevo poročilo. Na njegov pozdrav odgovori nervozno, da je zdrava, popolnoma zdrava, in da so govorice, ki se širijo o njej, neresnične. Potem ji pripoveduje Grjaznoj ves v zadregi, kar ji car sporoča: Ivaška Lykov je carju priznal, da je nameraval zastrupiti carevno, obsodil ga je na smrt in on sam, Grigorij Grjaznoj, je zabodel zločinca z lastno roko naravnost v srce. Ko Marfa to sliši, omedli, kar pa smatrajo

MODNI SALON DAMSKIH KLOBUKOV

ANGELA PEKOLJ

ALEKSANDROVA CESTA 12

== se priporoča veleocenjenim damam ==

navzoči za nov napad njene boleznì in vsi jo pomilujejo. Polagoma se Marfa zave, a kakor blazna začne blesti o prejšnjem ženinu Ivanu Sergejeviču, kot da se igra in lovi z njim po vrtu, nabira cvetlice; naenkrat se spomni starešine Grjaznega, ki pravi, da ga je umoril. Grjaznoj ne prenese težkega očitjanja vesti, obrne se k carevni in se glasno obtoži, da je po krivem obdolžil Lykova pri carju, on sam je zavdal carjevi nevesti in s tem uničil mlado nedolžno življenje. Maljuta ga prekine, ker ne verjame njegovemu priznanju, a Grigorij zahteva, da ga pelje k carju, tam hoče prositi zase najhujših muk, poprej pa naj še enkrat vidi sleparja Nemca zdravnika, in hoče nato ven. Sedaj pa mu zastavi pot vsa zmršena, napolblazna Ljubaša in mu očitá, zakaj jo je pozabil; drago je sicer plačal Nemcu uslugo, a ona mu je dala še več, da bi lahko uničila svojo tekmovalko. «Prekleta!» zakolne Grigorij. Tedaj vpraša Marfa v istem blaznem tonu, misleč, da je pri Ivanu Sergejeviču: «S kom neki govori Dunjaša?» Ko to Ljubaša vidi, reče ironično Grjaznemu: «Slišiš, tebe kliče!» Tedaj ne more Grjaznoj več premagovati zlobe v sebi, vrže se nenadoma na Ljubašo in jo zabode. Ta se zgrudi, zakliče mu še: «Hvala, ravno v srce si pogodil,» in umre. Maljuta se sočutno skloni k njej, ostali zgrabijo Grjaznega za roke in ga odpeljejo ven, za njim odneso truplo Ljubaše. Marfa se ne zave, ko se vklenjeni Grjaznoj zadnjič ozre na njo, zapoje: «Pridi, Vanja, jutri!» Vsi vzkliknejo od groze: «O, gospodi!»

IVAN ROBIDA:

Mlada gospa.

V pozni poletni noči
soparni in vroči
zarožljali so ključi
in ugašale luči...
Še požirek hlastán,
ej, ostanek prestan...
in že so stoli
vse naokoli
zaropotali
in redom vstajali
so gostje od miznega prta.
Po pesku pa vrta
krog vile
je škrtal med šumom svile,
vikanjem in smehom,
med željo in grehom
lehak
korak.

Tudi ona se je poslavljala
in je podajala
svojo ozko belo roko.

In ko so po vrsti
njegovi prsti,
ki večer je cel
v kotu zamišljen sedel,
v prsih temno bol in jad gorjup,
njene objeli
so zadrhteli.
In ko je dahnil poljub
na njeno drobno otroško roko,
je v temi kanila
mehka solza na njó.
Kaj je storila
mlada gospa?
V hišo je šla
in je skrila
pred možem solzo
globoko v srcé.

Gorje!
Ta solza je jedka, in peče in žge.

Ant. Krisper
trgovina z galanterijo in čevlji
Mestni trg 25, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3.

In sedaj se vsak večer mlada gospa,
 ko stori se trda tema,
 v svojo kamro zapre
 in si, ko se polnoč rodi,
 na skrivnem svoje srcé odpre
 in strmi, ko vroča kri
 iz njega vre.
 In ko izvre do dna,
 zaiskri se na njem solza svetlà,
 od ognja ljubezni ožarjena vsa,
 kot od solnca usvitljen demant.

In tedaj veter na strehi
 v Aeolovi harpi diskant
 prelesten po strunah ubira,
 tajinstveno svira
 in nosi in trosi
 tresoče akorde čez vrt.
 In drhti in ihti o tisti utehi,
 ki jo morejo dati mladosti zgrešeni,
 ljubezni zgubljeni
 samo noč in smrt.

Iz „Spominov S. Bernhardt“.

(Dalje.)

Tri dni sem se borila s smrtjo. Doktor Leudet je čuval nad mano in končno sem srečno prebolela krizo. Sklenila sem, da se takoj vrnem v Pariz. Pravkar so hoteli proglašiti obsedno stanje. Nisem hotela, da bi ostali v mestu moja mati in ostali sorodniki. Sicer pa je hotelo vsevprek odpotovati.

Dobila sem poštnega voznika, ki bi me peljal za ogromno napitnino do vlaka.

Ko smo prišli v Bordeaux, ni bilo mogoče najti pet prostorov zame in za moje.

Neki ogaben starec je hotel mojega malega fantka, ki sem ga dvignila v voz, pahniti nazaj; jaz pa sem moža močno sunila nazaj in rekla: „Za nič na svetu ne gremo s tega voza, razumete, vi, stara grdobá! Tu smo in tu ostanemo!“

Neka debela dama, ki je sama zavzemala več prostora kot trije normalni ljudje, je rekla: „No, ta je pa lepa, saj se že zdaj dušimo. Sramota, da puste v voz enajst oseb, ko je le za osem prostora.“

„Dobro, potem pa izstopite,“ sem ji odgovorila in se jezno obrnila, „saj je samo vas za štiri druge. Če pojdete vi ven, nam bo tu tako, kakor da nas je samo sedem še!“ Prikrit smeh sopotnikov me je uveril, da sem jih osvojila.

Trije mladi možje so mi ponudili prostor; jaz pa sem odklonila, češ, da bom stala. Pozneje so se mi vsi trije predstavili: Albert Delpit, ki me je prvi spoznal, baron van Zerlen, neki Holandec in Félix Faure. Slednji je imel krasne, skoro bele lase in sinje oči; dejal je, da je iz Le Havra in da dobro pozna mojo staro mater.

Instalacije:

Telefonske centrale,
 hišni telefoni, zvonci in
 električna razsvetljava.
 Telefon števil. 3.

Ivan Bogataj

Ljubljana

Kongresni trg 19, poleg
 nunske cerkve.

Trgovina in zaloga:

Instalacijski material,
 motorji, telefonski
 aparati, moderni
 lestenci in svetiljke.

Tem trem možem sem ostala vedno hvaležna, razen Delpitu, ki je postal pozneje moj sovražnik. Vsi trije so umrli: Albert Delpit kot obupanec, ki se je vsega mogočega lotil in ni ničesar dosegel; holandski baron se je ponesrečil pri neki železniški katastrofi; Félix Faure pa je umrl kot predsednik francoske republike.

Ko je neka mlada dama, ki je sedela nasproti debele, zaslišala moje ime, se mi je tudi predstavila:

„Mislim, da smo si nekoliko v rodu: jaz sem gospa Laroque.“

„Iz Bordeauxa?“

„Da.“

In začeli sva kramljati o naših družinah.

(P. S. V naslednjih poglavjih nam slika S. B. obleganje Pariza in svoje delovanje za domovino v njenem lastnem lazaretu v Odéonu.)

RAZNO.

Uganka. Zakaj imajo Čehi tako malo operetnih skladateljev? — Ker imajo mnogo ljudi z dobrim muzikalnim okusom.

Aleksander Moissi, popularni nemški igralec, gostuje pravkar v Rusiji in kakor pišejo moskovska «Izvestija», je povsod zelo navdušeno sprejet. V svojem intervjuju občuduje predstave igre «Turandot» in «Gozd». Sam pa doživlja prave triumfe kot Fedor v Tolstojevi drami «Živi mrtvec».

Anton Ascher je svoječasno prekinil svoj zdravilni dopust zaradi gostovanja. Gotovi časopisi so ob tej priliki prinesli sledečo strupeno notico: «Gospod A. A. otvori jutri kratek cikel svojih nastopov, potem bo pa dalj časa zopet bolan...»

Hudega kritika je nekoč slavni igralec Friedrich Beckmann takole označil: «Naj bo kakor hoče, ta gospod je jako nesebičen. Čeprav je že tolikim odtrgal kos časti, zase je ni obdržal niti trohice.»

Goethe kot režiser. Pod režijo Goetheja so se vršile skušnje za drame s prav tako strogim časovnim merilom in dinamičnimi podrobnostmi skoraj kot pri operi. Gorje igralcu, ki bi se bil drznil pokazati publiki hrbet. Roke so se smele kretati pri gestikulaciji samo do višine oči. Pri predstavi Vilhelma Tella se je vedno nek epizodist s svojim stavkom prerinil prav na sredino odra in s tem pokvaril simetrijo skupin na odru. Goethe ga je na to opozoril in je sceno ponavljal, toda epizodist je svojo napako zagrešil znova. Tu je vstal pesnik-ravnatelj s svojega sedeža, prijel je igralca za

Modna krojačnica za dame in gospode

JOS. SUŠNIK

se je preselila s Sv. Petra ceste št. 16
V ŠELENBURGOVO ULICO ŠT. 4

ramo ter mu ukazal govoriti. Mladi adept je komaj začel govoriti in se je nehote zopet premikal proti sredi scene. Toda Goethe je vztrajno in vzlic splošni veselosti držal igralca na mestu, dokler ni končal stavka. Tako ga je prisilil ravnati v intencijah režije. Goethe je delal s svojimi igralci, kar je hotel. Tako je enemu igralcu, ki je svojo vlogo nemogoče hitro govoril, pridelil vlogo starčka, samo da ga prisili k temu, da govori počasi.

Gledališke drobtine. 1.) Biti dober igralec v življenju več nese, kakor biti dober igralec na odru.

2.) Dober igralec na odru je navadno zelo priljubljen, dober igralec v komediji življenja pa zasovražen.

3.) Nihče ne bo govoril svojega monologa vedno samo štirim stenam. Igralčeva umetnost je edina, ki ne zadošča sama sebi. Potrebuje avditorija — in v tem je večkrat njena poguba.

4.) Če daje igralec gledalcu kos svoje duše, mu vrača gledalec kos svojega srca.

5.) Igralec in kritik spominjata na zakonski par: večkrat prihaja med njima do nesporazumljenja. Žalibog, ločitev ni mogoča.

6.) «Žene žele vselej še šesto dejanje,» pravi Oskar Wilde.

7.) Pravijo, da je igralska umetnost edina, ki umira s svojim stvarnikom. Iskreno povedana beseda, duhovit nasmeh, premišljena gesta se vtelesijo v človeku, ki so ga oblačili, in je torej tudi v igralski umetnosti kos nesmrtnosti.

IVAN PERDAN, LJUBLJANA

**Veletrgovina specerijskega blaga
Glavna zaloga Ciril in Metodovih vžigalic**

Hotel „SOČA“, Ljubljana

Lastnik K. POTOČNIK, Sv. Petra cesta 5

Telefon št. 531

Telefon št. 531

Papirna trgovina *Fini pismeni papir v kartonu in mapah, umetniške razglednice, vedno nove, fini notezi, poezije, albumi.*

IVAN GAJŠEK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

Fina galanterija.

Pisarniške potrebščine ovojni, pisalni in
pisarniški papir
in trgovske knjige priporoča papirnica
IVAN BONAČ v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Kavarna, slaščičarna in pekarna
JAKOB ZALAZNIK
Ljubljana, Stari trg št. 21

TRGOVSKA BANKA, D. D.
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 1
IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

„Orient“, družba z o. z., Ljubljana
Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža – Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

SREČKO POVŠE
uglaševalec klavirjev v operi in pri privatnih strankah
Ljubljana, Tržaška cesta 43

Modna krojačnica za gospode in dame
J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

„Adrija“

mednarodna transportna in komisjska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 31 – Maribor, Rakek, Jesenice
Naslov za brzojavke: „Adrijsped“ – Tekoči računi: Zadruga gospodarska
banka – Interurbanaki telefon št. 721

Mednarodni transporti – Prevoz vsakovratne robe – Vkladiščanje robe
– Komisija – Carinsko posredništvo – Transportno osiguranje –
Zbirni promet na vse strani – Prekomorski transporti – Zastopništva
in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tuzemstva in inozemstva

Založna knjigarna
Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba
z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 16

A SINKOVIC
 NASI K SOSS
 LJUBLJANA * MESTNI TRG * 10

MODNA * TRGOVINA *
 ZA * DAME * IN * GOSPODE *

Urejuje Fran Lipah. — Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Cena 4 Din.